

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Kommunen handlet i strid med diskrimineringsforbudet når de endret tildelingen av tomt

A ble av kommunen trukket ut som mottaker av selvbyggertomt for å bygge egen bolig. A leide på dette tidspunktet leilighet av kommunen i en samlokalisert omsorgsbolig, og er på grunn av sin nedsatte funksjonsevne mottaker av kommunale helse- og omsorgstjenester av betydelig omfang. Etter tildelingen, før bygging var startet opp, omgjorde imidlertid kommunen sin tildeling og trakk tilbake tilbudet om tomt til A. Begrunnelsen for dette var at kommunen ikke kunne gi A et så omfattende tilbud av kommunale tjenester som han fikk i sin nåværende samlokaliserte bolig, dersom han flyttet inn i egen bolig. Kommunen endret også vilkårene for å kunne søke om selvbyggertomt, slik at personer som var mottaker av kommunale helse- og omsorgstjenester på forhånd måtte få godkjenning fra kommunen for å kunne flytte tjenestene til ny bolig.

A klaget til ombudet og påsto at kommunen handlet i strid med forbudet mot diskriminering av personer med nedsatt funksjonsevne, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4.

Ombudet la til grunn, og kommunen erkjente, at kommunens plikt til å tilby tjenester etter den etablerte minstestandarden fortsatt består, selv om mottakeren flytter til ny bolig. Ombudet konkluderte med at kommunen handlet i strid med diskrimineringsforbudet når de endret tildelingen av tomt med henvisning til at A likevel ikke kunne få med seg tjenestene til ny bolig. Det vises blant annet til FN-konvensjonen om funksjonshemmedes rettigheter artikkel 19, som slår fast at mennesker med nedsatt funksjonsevne selv har rett til å velge sitt eget bosted. Dersom denne retten skal være reell må det være adgang til å få med seg kommunale tjenester til det stedet man ønsker å bo. Man har imidlertid ikke krav på nøyaktig det samme tjenestetilbudet uavhengig av bosted.

Ombudet konkluderte også med at det nye vilkåret som ble stilt for å kunne søke om selvbyggertomt var i strid med lovens diskrimineringsforbud.

Saksnummer: 10/1346

Lovanvendelse: diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4

OMBUDETS UTTALELSE

Sakens bakgrunn

A søkte om selvbyggertomt i X kommunes selvbyggervirksomhet.

Selvbyggerordningen er et boligsosialt tiltak for førstegangsetablerere, som skal bidra til at innbyggere i kommunen kan eie egen bolig. Det oppstilles visse vilkår for å kunne søke i ordningen. De som blir trukket ut får tildelt en tomt, og må bidra med arbeid i byggingen av boligene.

Da A søkte var vilkårene for å kunne være søker knyttet til økonomi og egeninnsats. Det var også et vilkår at man ikke allerede eide egen bolig eller tomt.

A ble trukket ut, og fikk tildelt en tomt av kommunen i januar 2010. Kontrakt ble inngått i februar 2010 mellom kommunen og A ved hjelpeverge (far). På tidspunktet for søknaden bodde A i en leid kommunal omsorgsbolig, hvor han mottok ytelser fra den kommunale helse- og omsorgstjenesten. A har nedsatt funksjonsevne i form av psykisk utviklingshemming.

Kommunen mente at det etter tildelingen oppstod tvil om A faktisk oppfylte vilkårene for tildeling av tomt. Tildelingen ble omgjort av Arbeidsutvalget 15. juni 2010 med den begrunnelsen at søknaden ikke var i samsvar med tildelingskriteriene. Avslaget til A viser til en redegjørelse fra avdeling Levekår, som viser til praktiske vanskeligheter og økonomiske konsekvenser som følge av en flytting av tjenestetilbudet til A vil medføre.

Den 22. juni 2010 ble det vedtatt et tillegg til tildelingsreglene. Denne endringen skjedde på bakgrunn av tildelingen til A. Følgende tilføyelse, som skal gjelde for fremtidige tildelinger, ble vedtatt:

”Personer som bor i kommunale utleieboliger og mottar lovpålagte tjenester av kommunen og søker selvbyggertomt, må avklare med formidler av kommunale tjenester om tjenestetilbudet kan flyttes til ny selvbyggerbolig.”

Partenes syn på saken

Norsk forbund for utviklingshemmede:

NFU hevder at X kommune diskriminerer mennesker med nedsatt funksjonsevne ved sine kriterier for tildeling av selvbyggertomter, og ved at tilbudet om selvbyggertomt som ble gitt til A ble trukket tilbake.

NFU viser til at mennesker med nedsatt funksjonsevne på linje med andre borgere har rett til å velge bosted og en rett til å motta tjenester etter sosialtjenesteloven i eget hjem. Tjenestene skal knyttes til den enkelte person og ikke til boligen. Dette gjelder selv om en person har behov for døgkontinuerlig bistand. NFU viser til flere rettskilder til støtte for dette standpunktet, herunder NOU 2004: 18 Helhet og plan i sosial- og helsetjenestene punkt 8.6 og rundskriv U-10/2002 punkt 4.5. Her vises også til FNs konvensjon om Sivile og politiske rettigheter artikkel 12, som sier at enhver som lovlig befinner seg på en stats territorium skal ha rett til fritt å velge sitt bosted.

NFU viser også til FNs konvensjon om rettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne artikkel 19, som sier at mennesker med nedsatt funksjonsevne skal ha anledning til å velge bosted, og hvor og med hvem de skal bo, på lik linje med andre, og ikke må bo i en bestemt boform.

NFU viser også til ulike uttalelser fra politisk hold om funksjonshemmedes rett til å få tjenester i eget hjem.

X kommune:

X kommune hevder at A ikke oppfyller tildelingskriteriene knyttet til inntekt, egenkapital og gjennomføringsevne for å få kommunal selvbyggertomt, samt at han feilaktig er trukket ut fordi han er leietaker av kommunal omsorgsbolig, og dermed ved en flytting ikke frigir leiligheter på markedet.

På bakgrunn av tildelingen til A ble tildelingskriteriene vedtatt omgjort den 22. juni 2010. Endringen er ikke gjort gjeldende for tildelingen til A, men gjelder for fremtidige tildelinger. Alle sider ved selvbyggerordningen vil som følge av denne

saken bli gjennomgått på nytt, og i denne prosessen skal også forholdet til diskriminerings- og tilgjengelighetsloven vurderes.

Kommunen anfører at det ikke kan gis forsvarlig hjelpetilbud i enetiltak (dvs. egen bolig utenfor bofellesskap), og at kommunens hjelpetilbud er egen bolig i bofellesskap med heldøgns bemanning. Kommunen hevder at de har hatt dialog med As verge og hans advokat, noe som førte til at søknaden om tildeling av selvbyggertomt ble trukket. A er sterkt psykisk utviklingshemmet, autistisk og med utageringsproblematikk. Han har et stort hjelpebehov og har tjenester både etter kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven. Han har vedtak på 1: 1 bemanning store deler av døgnet, det foreligger vedtak på ca 124 timer bistand pr uke, i form av hjemmesykepleie, miljøtjeneste, hjemmehjelp og støttekontakt.

X kommune viser videre til at kommunen ikke har hjemmel til å bestemme hvor personer skal bo, og at de heller ikke har gitt uttrykk for å ha slik hjemmel. Med bakgrunn i en klar bekymring for bruker og dennes hjelpebehov så kommunen behov for å gi brukers pårørende tydelig informasjon om praktiske konsekvenser av en eventuell flytting ut fra bofellesskapet. På bakgrunn av sosial- og helsefaglige vurderinger konkluderte kommunen med at de ikke ville være i stand til å opprette et faglig forsvarlig hjelpetilbud til bruker i enetiltak. I denne sammenheng påpeker kommunen at deres fagpersonell vurderer As hjelpebehov som mer omfattende enn det hans pårørende gjør.

Kommunen viser videre til at selv om en bruker av de kommunale sosial- og helsetjenestene har et rettskrav på tjenester fra kommunen, har bruker ikke et ubetinget rettskrav på en bestemt tjeneste. Kommunen har adgang til å organisere tjenestetilbudet i tråd med krav til faglig forsvarlige tjenester og effektiv ressursutnyttelse, sett i sammenheng med kommunens samlede ansvar for sine brukere.

I denne saken innebærer dette at X kommune blant annet tilbyr et faglig forsvarlig tilbud for aktuelle brukere i egen bolig i bofellesskap med heldøgns bemanning. Brukerne står fritt til å flytte ut av bofellesskapet. Kommunen vil da fremdeles være pliktig til å gi sosial- og helsetjenester, men faglige og ressursmessige forhold kan føre til at kommunen ikke klarer å gi et like godt tilbud. Dersom bruker har store hjelpebehov, vil sosial- og helsefaglige forhold i praksis kunne medføre at kommunen

ikke vil være i stand til å gi et tilbud som oppfyller minstekravet i lovverket. Denne saken dreier seg i stor grad om retten til å bo i enetiltak og kommunens plikt til å bistå med etablering av nødvendige hjelpetilbud i enetiltaket. Hjelpevergen er ikke fornøyd med dagens tilbud, og kommunen mener det er faglig uforsvarlig å flytte ut av bofellesskapet. Det er imidlertid uenighet om dagens hjelpetilbud. A gir overfor personalet uttrykk for at han trives, men hjelpevergen er uenig i at bruker trives.

Kommunen vedgår imidlertid at saksbehandlingen i denne saken har vært mangelfull og uheldig, noe som har blitt beklaget overfor A.

Rettslig grunnlag

Ombudet kan gi uttalelse om et forhold er i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven eller ikke, jf. diskrimineringsombudsloven § 3 tredje ledd, jf. § 1 annet ledd nr. 3.

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven:

Direkte og indirekte diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne er forbudt, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4 første ledd.

Med direkte diskriminering menes at en handling eller unnløtelse har som formål eller virkning at personer på grunn av nedsatt funksjonsevne blir behandlet dårligere enn andre blir, er blitt eller ville blitt behandlet i en tilsvarende situasjon.

Med indirekte diskriminering menes enhver tilsynelatende nøytral bestemmelse, betingelse, praksis, handling eller unnløtelse som fører til at personer på grunn av nedsatt funksjonsevne stilles dårligere enn andre.

Forskjellsbehandling som er nødvendig for å oppnå et saklig formål, og som ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den eller dem som forskjellsbehandles, anses ikke som diskriminering etter loven her.

Dersom det foreligger omstendigheter som gir grunn til å tro at det har skjedd diskriminering, skal det legges til grunn at diskriminering har funnet sted, hvis ikke den som er ansvarlig for handlingen, unnlåtelsen eller ytringen sannsynliggjør at det likevel ikke har skjedd diskriminering, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 13.

En påstand om diskriminering er ikke nok til at ombudet kan konkludere med at det er "grunn til å tro" at diskriminering er skjedd. Påstanden må støttes av andre opplysninger eller sakens omstendigheter for øvrig.

Ombudets vurdering

Sakens diskrimineringsrettslig problemstilling

Ombudet skal ta stilling til om X kommune handlet i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4 da de omgjorde tildelingen av selvbyggertomt til A med den begrunnelse at han er mottaker av kommunale tjenester.

Ombudet vil også ta stilling til lovligheten av den generelle klausulen som ble tilføyd i tildelingskriteriene om at personer som bor i kommunale utleieboliger, og som mottar lovpålagte tjenester av kommunen, må avklare med formidler av kommunale tjenester om tjenestetilbudet kan flyttes til ny selvbyggerbolig.

Det faller utenfor ombudets mandat å ta stilling til de forvaltningsrettslige og avtalerettslige spørsmål knyttet til kommunens omgjøring av tildelingen av selvbyggertomt til A, og spørsmålet om kommunen hadde adgang til dette. Disse spørsmålene må behandles av Sivilombudsmannen eller de ordinære domstoler. Ombudet vil heller ikke ta stilling til om A fylte kravene for tildeling av bolig knyttet til økonomi og egeninnsats, da dette ikke reiser diskrimineringsrettslige problemstillinger.

Tildelingen av selvbyggertomt til A

Det første ombudet må ta stilling til er om A er stilt dårligere som følge av sin nedsatte funksjonsevne.

A ble i februar 2010 trukket ut som tildelingsberettiget til selvbyggertomt i X kommune etter en innledende vurdering av søknaden opp mot de gjeldende tildelingsvilkårene. Tilbudet om selvbyggertomt ble trukket tilbake i brev fra X kommune av 3. august 2010.

I denne saken er det flere forhold som tilsier at kommunens omgjøring av tildelingen er gjort som følge av As nedsatte funksjonsevne. Kommunen skriver i brev til ombudet av 11. oktober 2010 følgende:

Kommunen vurderer saken slik at det ikke kan gis forsvarlig hjelpetilbud i enetiltak (dvs. egen bolig utenfor bofellesskapet) og vårt hjelpetilbud til A er egen bolig i bofellesskap med heldøgns bemanning. En flytting ut av bofellesskapet til egen privat bolig kan da bli en stor belastning for A og vurderes som uforsvarlig.

Videre har kommunen etter at selvbyggerbolig ble tildelt A endret søknadsvilkårene for selvbyggerordningen, og føyd til et vilkår om at personer som bor i kommunale utleieboliger og mottar lovpålagte tjenester av kommunen og søker selvbyggertomt, må avklare med formidler av kommunale tjenester om tjenestetilbudet kan flyttes til ny selvbyggerbolig.

Ombudet finner etter dette at kommunen har erkjent at de la vekt på As nedsatte funksjonsevne ved sin håndtering av hans søknad om selvbyggertomt. Ombudet finner derfor at det er grunn til å tro at A er stilt dårligere som følge av nedsatt funksjonsevne.

Foreligger saklig grunn for forskjellsbehandling?

Det neste spørsmålet ombudet må ta stilling til er om det forhold at A mottar kommunale omsorgstjenester av betydelig omfang kan utgjøre en saklig grunn til forskjellsbehandling. Sagt på en annen måte er dette et spørsmål om X kommune hadde adgang til å beslutte at As hjelpetilbud fra kommunen måtte gis i hans bolig i bofellesskap, eller om A har rett til å ta med seg tjenestene til ny bolig.

Rettigheter og plikter etter kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven

X kommune er forpliktet til å ha kommunehelsetjeneste og kommunal sosialtjeneste etter henholdsvis kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven. A har rettskrav på kommunehelsetjenester etter kommunehelsetjenesteloven § 2-1 første ledd. Tjenestene kommunen er forpliktet til å tilby fremgår av § 1-3. Videre har A krav på hjelp etter sosialtjenesteloven § 4-3 jf. § 4-2 dersom vilkårene i § 4-3 er oppfylt.

Ombudet legger til grunn at tjenestene tildeles etter brukerens behov, i tråd med gjeldende retningslinjer. Lovens forarbeider samt dom inntatt i Rt. 1990 side 874 (Fusa-dommen) legger til grunn at det er en minstestandard for slike tjenester som kommunen ikke kan gå under. Lovgivningen som regulerer den kommunale helse- og sosialtjenesten og påfølgende praksis har, slik ombudet ser det, avklart at man ikke har rettskrav på en bestemt form for ytelse, herunder at man ikke har rettskrav på tjenester i hjemmet fremfor institusjonsplass, jf. Ot.prp. nr. 48 (1985-86) s. 77 og Innst. O. nr. 56 (1986-86) s. 12.

Ombudet vil i denne sammenheng vise til at det helt siden vedtakelsen av kommunehelsetjenesteloven har vært et omstridt spørsmål hvorvidt kommunen kan bestemme hvor de kommunale helse- og omsorgstjenester skal tilbys, og følgelig dermed hvilken valgfrihet mennesker med slike hjelpebehov har til selv å bestemme sitt eget bosted. Dette er ofte et spørsmål om kostnader for kommunen, som også er, slik ombudet oppfatter det, del av X kommunes anførsler i denne saken.

I forarbeidene til kommunehelsetjenesteloven uttales det at det må forutsettes at kommunene er forpliktet til en minstestandard på sine helsetjenester, og videre at "fastleggingen av denne minstestandarden forutsettes overlatt til praksis, og må vurderes på bakgrunn av den økonomiske situasjon i helsesektoren generelt og i den enkelte kommune spesielt, slik den til enhver tid fortoner seg" (Ot. prp. nr. 66 (1981-82) s. 31).

I Fusa-dommen (Rt. 1990 s. 874) uttaler Høyesterett at (den daværende) sosialomsorgsloven § 3 nr. 1 ikke ga noe rettskrav på bestemte former for sosialhjelp, men at hvilke ytelser som skal gis beror på et forvaltningskjønn.

Vurdering etter diskriminerings- og tilgjengelighetsloven

Spørsmålet er så om diskriminerings- og tilgjengelighetslovens diskrimineringsforbud, jf. § 4, får konsekvenser for kommunens plikter etter kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven.

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven trådte i kraft 1. januar 2009. Lovens formål er å fremme likestilling og likeverd, sikre like muligheter og rettigheter til samfunnsdeltakelse for alle, uavhengig av funksjonsevne, og hindre diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne, jf. § 1.

Ombudet mener prinsipielt sett at det er en grunnleggende rettighet for alle til selv å bestemme hvor man vil bo. Dette er uttrykkelig nedfelt i FN-konvensjon om funksjonshemmedes rettigheter artikkel 19, som sier at mennesker med nedsatt funksjonsevne skal ha anledning til å velge bosted, og hvor og med hvem de skal bo, på lik linje med andre, og at de ikke må bo i en bestemt boform. Denne konvensjonen er signert av Norge, men ennå ikke ratifisert. Konvensjonen er imidlertid ikke forutsatt å gi større rettigheter enn det som allerede følger av FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter, som er ratifisert av Norge, og som i artikkel 12 fastslår at enhver som lovlig befinner seg på en stats territorium skal ha rett til fritt å velge sitt bosted. For personer med behov for hjelpetjenester fra kommunen er det en forutsetning for at retten til selv å velge bosted skal være reell, at man kan få tjenester med seg dit man ønsker å flytte.

Ombudet vil også vise til Informasjons- og utviklingsprogram 2010 – 2013, "Mennesker med utviklingshemming skal heller ikke diskrimineres!", fra Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet, hvor det under punkt 2 side 16 fremgår at retten til nødvendige tjenester i prinsippet er uavhengig av bosted. Tjenestene skal tilpasses brukeren, ikke omvendt. Kun i helt spesielle tilfeller kan kommunen stille vilkår om at et menneske må bo et spesielt sted for å kunne få tjenester.

Kommunens vurdering i denne konkrete saken

Ombudet legger til grunn at X kommune i denne saken har erkjent at deres plikt til å tilby tjenester etter kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven består selv om A flytter ut av boligen i bofellesskapet. På den annen side viser kommunen til at det ikke kan gis et forsvarlig hjelpetilbud til A i egen bolig, men at hjelpetilbudet må gis i bofellesskap med heldøgns bemanning, som er den boform han lever i i dag. De viser til at det tilligger kommunen å organisere sitt tjenestetilbud i tråd med faglig forsvarlige tjenester og effektiv ressursutnyttelse sett i sammenheng med kommunens samlede ansvar for sine brukere.

Kommunens vurdering i denne saken er imidlertid at de ikke kan gi A et forsvarlig hjelpetilbud i egen bolig (enetiltak). Dette er en utpreget helsefaglig vurdering som ombudet ikke kan overprøve. Ombudet har ikke forutsetninger for å vurdere omfanget av As hjelpebehov og hvorvidt kommunen burde ha mulighet til å gi A et forsvarlig tilbud i egen bolig, eller generelt hvilket nivå tjenestene skal ligge på. Ombudet viser også til uttalelser i Fusa-dommen, hvor det fremgår at hvilke ytelser som skal gis beror på et forvaltningskjønn, og til uttalelser i forarbeidene hvor det fremkommer at man ikke har noe rettskrav på tjenester i hjemmet fremfor institusjonsplass.

Dersom retten til å velge bosted, som er nedfelt i menneskerettskonvensjoner, skal ha en realitet, mener ombudet at kommunen uansett plikter å tilby tjenester som i hvert fall fyller minstestandarden, og må gi et så godt tilbud som mulig til A i hans nye bolig. Kommunen kan ikke la være å tilby tjenester etter sosialtjenesteloven og kommunehelsetjenesteloven dersom A ønsker å flytte ut av boligen i bofellesskapet. A har imidlertid ikke krav på å få akkurat det samme tilbudet som han ville fått i bofellesskapet i en ny bolig utenfor bofellesskapet.

Likestillings- og diskrimineringsombudet konkluderer på denne bakgrunn med at X kommune handlet i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4 da tildelingen av selvbyggertomt til A ble omgjort med den begrunnelse at han mottar kommunale hjelpetilbud. Ombudet legger til grunn at kommunens plikt til å tilby tjenester etter kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven består selv om A flytter ut av boligen i bofellesskapet, noe kommunen også har erkjent. Kommunens vurdering av på hvilket nivå de kan tilby tjenester til A dersom han flytter til egen

bolig utenfor bofellesskap (såkalt enetiltak) er imidlertid en utpreget helsefaglig vurdering som ombudet ikke kan overprøve.

Klausulen om at mottakere av lovpålagte tjenester må avklare om tjenestetilbudet kan flyttes til ny selvbyggerbolig

Ombudet viser igjen til at det er en grunnleggende rettighet selv å bestemme hvor man vil bo, og at denne rettigheten er uttrykkelig nedfelt i menneskerettighetskonvensjoner.

Ombudet mener at en generell klausul i en så absolutt form, som i denne saken, går for langt i å innskrenke den enkeltes rett til selv å bestemme hvor man vil bo. Dette begrunnes særlig med at kommunen som det klare utgangspunkt har plikt til å tilby tjenesten der den enkelte befinner seg, og uansett må gi et tilbud som oppfyller minstestandarden der. En så generell og absolutt klausul vil fort oppfattes som en begrensning i retten til å velge bosted, uavhengig av kommunens intensjoner.

Ombudet mener at kommunen likevel må ha adgang til å gi informasjon om at for søkere til selvbyggertomt som er mottakeren av lovpålagte kommunale tjenester, så må tildelingen av slike tjenester kunne vurderes på nytt dersom flytting er aktuelt.

På denne bakgrunn finner ombudet at den generelle klausulen som ble tilføyd i tildelingskriteriene for selvbyggertomt om at personer som bor i kommunale utleieboliger, og som mottar lovpålagte tjenester av kommunen, må avklare med formidler av kommunale tjenester om tjenestetilbudet kan flyttes til ny selvbyggerbolig, er i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4

Konklusjon

Likestillings- og diskrimineringsombudet konkluderer med at X kommune handlet i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4 da tildelingen av selvbyggertomt til A ble omgjort med den begrunnelse at han mottar kommunale hjelpetilbud. Ombudet legger til grunn at kommunen har erkjent at deres plikt til å

tilby tjenester etter kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven består selv om A flytter ut av boligen i bofellesskapet. Kommunens vurdering av på hvilket nivå de kan tilby tjenester til A dersom han flytter til egen bolig utenfor bofellesskap (såkalt enetiltak) er imidlertid en utpreget helsefaglig vurdering som ombudet ikke kan overprøve.

Ombudet finner også at den generelle klausulen som ble tilføyd i tildelingskriteriene for selvbyggertomt, om at personer som bor i kommunale utleieboliger og som mottar lovpålagte tjenester av kommunen, må avklare med formidler av kommunale tjenester om tjenestetilbudet kan flyttes til ny selvbyggerbolig, er i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4. Ombudet mener at en slik generell klausul undergraver både den enkeltes rett til selv å velge bosted og kommunens plikt til å tilby nødvendige tjenester uavhengig av bosted.

X kommune opplyser at alle sider ved selvbyggerordningen vil bli gjennomgått som følge av denne saken, hvor også forholdet til diskriminerings- og tilgjengelighetsloven skal vurderes. Ombudet oppfordrer til en slik gjennomgang, og viser i denne sammenheng til at offentlige myndigheter har plikt til å arbeide aktivt, målrettet og

planmessig for å fremme diskriminerings- og tilgjengelighetslovens formål, jf. § 3. Det innebærer at offentlige myndigheter skal se til at hensynet til likestilling integreres i all offentlig virksomhet, og at regelverk og forvaltningsvedtak er i samsvar med diskriminerings- og tilgjengelighetslovens formål, jf. Ot.prp. nr. 44 (2007-2008) punkt 13.8.4 side 210.